

Cît ține liturghia

Răcoare ca într-o chilie; și nici o muscă; abia una mai înnegrește într-un punct olanul văruit al sobei. Afară stă să plouă; s-a întunecat; toate în casă tac de frica furtunii.

Ce de lucruri pe scrin! Un *neseser* cu oglinda spartă; parcă l-a furat somnul lângă pernița cu nisip ce-i stă de straje, albăstruie, ieșită la soare, cu mătasea destrămată, plină de ace, gata să muște. La rînd, un fier de frizat, un pieptene mare de os îngălbenit; lângă el, un mototol de păr castaniu, strîns, înnodat; apoi un borcan cu alifie vînată, pe jumătate plin, păstrează pe buze urme de degete. Fel de fel de lucrșoare: un șoricel de piatră fără bot; un maimuțoi de janilie fără un picior; două baletiste învechite, cu brațele rupte; o bucățică din *Universul*, o cutie cu pudră și mai multe cărți de cîntece. Peste tot praf și sămînță de cînepă. De sus, din colivie, sticletele plouă mereu la coji.

Masa din mijloc e învelită cu o față lucrată în ochiuri pline de trandafiri portocalii. Mari mai sînt și umflați: cît gogoșile; d-abia și-a făcut locșor, la mijloc, lampa, pe tăvița ei lucrată tot în trandafiri de lînă, înghesuiți cum numai ei știu pe o roată de carton. Ce lampă frumoasă trebuie să fi fost ea odată; numai Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru i-au făcut-o; căci două mutări prăpădesc mai rău ca focul; piciorul de porțelan și-a pierdut și florile albe și cîteva țandări; toată fala o ține globul, văzut din partea nespertă; și sus, prins de coșul sticlei, acul de cap încovoiat în formă de M, apărător economic și sigur împotriva iușelei flăcării. Alte lucruri, pe masă, nu mai sînt: n-ar putea să șează; le-ar răsturna trandafirii; unii păstrează încă urmele cafelelor vărsate. Doar albumul se odihnește pe lîna lui moale; geme de poze și de vechime, căci ies fășii de hîrtie rupte din carnea lui, iar încheietoarea de tinichea și-a pierdut toată puterea: stă tolănită într-o parte, fără curaj, fără nădejde să mai ajungă vreodată la cuișorul scoarței de sus.

E și o etajeră în fund, neagră, fără lustru. Ai putea să numeri de cîte ori a fost vopsită în casă. Pe ea, praf, cărți vechi de dat, trei muște moarte, o cutie de sardele plină cu arșice și o păpușică bolnavă, cu ochii scoși, cu părul smuls, zăcînd la pămînt în rochie de mireasă.

Pe pat a șezut cineva de curînd, cineva care e învățat să stea numai în locul acela, căci acolo desaturile turcești ale macatului s-au ros mai mult, s-au albit, parcă au fost șterse cu guma. Și locul e mai înfundat. La marginea acestei gropi, o carte: *Zodiacul*, care ghicește trecutul, prezentul și viitorul; e deschis la întrebarea: "Persoana la care mă gîndesc ce face oare?"

Dasupra patului, un covoraș. Ce bine îi stă sub albul tavanului! Are însă figuri ciudate: păsări necunoscute și fructe nezărite în vreo grădină pe lume; mere albastre și lebede cu cioc de papagal, țesute toate în lînă și numai în lînă. Ce nu e de lînă aici? Pînă și cățelul care doarme lângă un corset vechi, în fundul patului: părul lui pletos, alb, murdar, e tot de lînă... nespălată.

Norul s-a spart. A fost numai o spaimă. Lumina tresare și înviorează pereții. Soarele cade pe un tablou litografiat, vechi, cu rama pătată, cu hîrtia prelinsă de șiroaie gălbui: niște hahami chinuiesc o față întinsă pe masă, luîndu-i sîngele: *Crima de la Tisza-Eslar* scrie jos, de mîna. Alături, o cadră mare, în culori: *O vînătoare de lei... în Rusia*; apoi un păun făcut din boabe de piper și păr de cămilă. Numai în dreptul ușii, singur, uitat de vremuri, merge alene ceasul cu ghiulele de fier, cu limba de alamă, coclită ici și colo.

Scrin, masă, etajeră, pat, sticlete, cățel și atîtea și atîtea într-un loc așa de mic! Cele două scaune de paie d-abia mai încap. Cojile de cînepă, azvîrlite din colivie, ajung în toate colțurile.

Piuitul păsărelei parcă ar vrea să povestească ceva din Paradis; dar de pe fereastră, o ceașcă de cafea cu lapte, pe care scrie *Noroc*, nespălată, cu lingurița înăuntru, cu buza plesnită, prea aruncă o căutătură de dezgust la toate. Lîngă ea, toarce pisica: toarce și așteaptă; se uită cînd la sticlete, cînd la ceașca linsă pînă în fund. Apoi lipește urechea de geam, își întinde gîtul, îl întoarce, îl sucește, face ochii mici; vrea să vadă cît mai departe în lungul drumului. Degeaba: nici un semn, nici un pic din verdele rochiei, nici un pai din spicele de la pălărie.

Se linge pe buze, își plimbă cenușul cozii peste linguriță, se sperie de zăngănit; se liniștește și oftează adânc, parc-ar zice:

“Bre, că târziu mai iese azi de la biserică! Bate 12, și mi-e o foame, domnule!...”

(I.A. Bassarabescu, *Cît ține liturghia*, în Id., *Scrieri alese*, ed. îngrijită și prefață de T. Vârgolici, EPL, București, 1966, pp. 139-141)